

IVAN CANKAR: BOBI – LITERARNOTEORETSKA ANALIZA

Učenke in učenci,

danes nadaljujemo (in končamo) z obravnavo Cankarjevih Bobov.

V tej uri se bomo posvetili še nekaterim značilnostim literarne teorije: spoznali boste pojme ČRTICA, SIMBOL, LIRIZIRANA PROZA.

Pozorno preberite razlage in pisno (v zvezek) rešite naloge. V zvezek si prepišite tudi razlago ČRTICE in SIMBOLA.

1. H kateri književni vrsti uvrščamo *Bobe*?

Cankarjevi *Bobi* so **črtica**, tj. najkrajša zvrst pripovedne proze. Omejena je na en sam (droben) dogodek, poudarjena so čustva in razpoloženje, ki se vzbudijo ob tem dogodku.

Črtico je pri nas izpopolnil prav Ivan Cankar, saj je ustrezala **impresionističnemu** hipnemu nizanju trenutnih vtisov in **simbolizmu**; imenoval jo je tudi **vinjeta**. V svojih črticah je prikazal odnos do matere in doživlja iz otroštva in mladosti.

2. Kateri podatki iz Cankarjevega življenjepisa odsevajo v *Bobih*?

3. Cankarjev slog je zaznamovan s starinskimi ali celo zastarelimi besedami. Poišči in izpiši jih nekaj.

4. **SIMBOL** je znamenje, podoba, stvar, ki kaže na nek višji smisel; poleg svojega osnovnega pomena, ki ga takoj prepoznamo, ima tudi še **drugačen, višji pomen**. V *Bobih* najdemo **simbol KLANCA**, ki v besedilu ne pomeni cestnega vzpona, ampak revščino. Cankarjeva družina je živela na vrhniškem klancu, najrevnejšem predelu takratne Vrhnike.

5. Cankarjeve črtice ustvarjajo s številnimi pesniškimi sredstvi čustveno in razpoložensko ozračje in delujejo zato zelo lirizirano. Katera pesniška sredstva najdeš v izpisanih delih besedila? Vsak primer poveži z ustreznim poimenovanjem.

Na predvečer praznika pa se [spomini] prikažejo, prav natanko jih razločim ob oknu, kakor tenke bele roke in velike strmeče oči.

primera

Zakaj sanje bi bile zbežale, da je izpregovoril.

stopnjevanje

Vse je bilo lepše in bolj nedeljsko nego kdaj poprej – nebo, visoko razpeto, s tenkimi belimi oblaki kakor z jablanovim cvetjem posuto; ljudje, glasni in veseli, prazniško oblečeni, sami svatje; in vriskajoče petje zvonov.

poosebitev

Ne v gozd ni šel in ne v Ljubljano; obrisal si je solze, da bi jih ljudje ne videli, in se je vrnil v klanec.

retorično vprašanje

Hiša se mu je zazdela nenadoma vsa gosposka, tuja, kakor izprašujoča: »Kaj pa bi ti v paradižu, berač, sin beračev?«

simbol

Želiva vam uspešno reševanje nalog in lep sončen konec tedna.

Učiteljici Monika in Polonca